

NORGES HØYESTERETT

Den 6. februar 2008 avsa Høyesterett dom i

HR-2008-00235-A, (sak nr. 2007/1207), sivil sak, anke,

X kommune

(Kommuneadvokaten i Bergen
v/advokat Tor Strand – til prøve)

mot

A

(advokat Lars Inge Ørstavik – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Coward**: Saken gjelder erstatningsansvar for en kommune etter at en ung gutt ble skadet ved bruk av et slengtauanlegg som kommunen hadde fått utformet og satt opp.
- (2) Ulykken skjedde på Y idrettsplass i Bergen 1. september 2000. X kommune, som eier og driver idrettsplassen, hadde sommeren 2000 åpnet et anlegg der med forskjellige leke- og treningsapparater, blant annet klatrenett, balansesti, hoppematter og det slengtauanlegget som saken gjelder. Formålet var å følge opp en intensjon om å legge til rette for økt fysisk aktivitet blant barn og utvikle barns motoriske ferdigheter.
- (3) A var en veltrent gutt på snart 17 år og elev i 2. klasse på en videregående skole da ulykken skjedde i en kroppsøvingstime som ble holdt på Y. A hadde først varmet opp på idrettsplassen rett nedenfor slengtauanlegget og begynte så i en pause i timen på eget initiativ å bruke et av slengtauene. Etter at han hadde slengt seg på skrå flere ganger med stadig økende fart, mistet han taket i tauet, falt ned på hodet eller nakken og ble liggende på en grusvei nedenfor. Det har vært en viss uklarhet om det nærmere hendelsesforløpet, og jeg kommer tilbake til det.
- (4) A kom alvorlig til skade da han falt. Han fikk bruddskader i fjerde og femte nakkevirvel og overriving av leddbånd mellom dem, og ryggmarkskanalen ble sterkt innsnevret mellom disse virvlene. Han har fått innvilget yrkesskadeerstatning i gruppe 8, og med

virkning fra 1. juni 2005 er han innvilget 100 prosent uføretrygd.

- (5) Ulykken ble etterforsket av politiet, som i november 2000 henla saken fordi det ikke ble ansett å foreligge noe straffbart forhold. Det har også vært korrespondanse mellom Produkt- og elektrisitetstilsynet og kommunen om kommunens internkontroll med anlegget, jf. produktkontrollloven § 3. I et avsluttende brev fra tilsynet i mai 2001 er det vist til at kommunen etter ulykken hadde foretatt "... en grundig sjekk av vollene, etterfylt med sand og gjort vollen mindre bratt". Tilsynet uttalte at det har "... stor betydning at den sikkerhet anlegget frembyr er tilpasset de faktiske brukerne", men foretok ikke ytterligere tiltak.
- (6) Ved stevning 28. juni 2004 til Bergen tingrett krevde A erstatning fra X kommune. Tingretten kom i dom 22. november 2005 til at kommunen var erstatningsansvarlig som arbeidsgiver, se skadeserstatningsloven § 2-1, men at A hadde medvirket på en slik måte at erstatningen måtte avkortes med en tredjedel. Domsslutningen lyder slik:

**"X kommune dømmes til å betale A;
 ménerstatning kr 640.000,- – kronersekshundreogførtitusen –,
 erstatning for fremtidig inntektstap kr 1.370.000,- –
 kronerenmilliontrehundreogsyttitusen – og erstatning for påførte ekstrautgifter kr
 34.000,- – kronertrettifiretusen –,
 dertil svares skatteulempetillegg med kr 511.100,- –
 kronerfemhundreogellevetusenetthundre –.
 Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.**

**I saksomkostninger betaler X kommune til A kr 124.000,- –
 kroneretthundreogtyvefiretusen – innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen, med
 tillegg av den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3,
 1. ledd, 1. punktum fra forfall til betaling skjer."**

- (7) Både A og kommunen anket til Gulating lagmannsrett. As anke gjaldt opprinnelig lovanvendelsen og bevisvurderingen i spørsmålene om avkortning, vurderingen av hans fremtidige ervervs muligheter og skattepåslaget. Det siste ble frafalt under ankeforhandlingen. Kommunens anke gjaldt tingrettens dom i sin helhet og rettet seg opprinnelig mot saksbehandlingen, bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen, men anken over saksbehandlingen ble frafalt under ankeforhandlingen. Gjensidige Forsikring erklærte hjelpeintervensjon til støtte for kommunen. I sin dom 18. april 2007 kom også lagmannsretten til at kommunen var erstatningsansvarlig, og at erstatningen måtte avkortes med en tredjedel på grunn av As medvirkning til skaden. Erstatningsbeløpene ble satt noe lavere enn i tingretten. Domsslutningen lyder slik:

"1. X kommune dømmes til å betale A følgende erstatning:

- a) 260.000 – tohundreogseksttitusen – kroner i ménerstatning.
- b) 100.000 – etthundretusen – kroner i lidt inntektstap.
- c) 670.000 – sekshundreogsyttitusen – kroner for tap i fremtidig erverv.
- d) 16.000 – sekstentusen – kroner for påførte utgifter.

- 2. Hver av partene bærer egne omkostninger for lagmannsretten.
- 3. Tingrettens saksomkostningsavgjørelse stadfestes.
- 4. Oppfyllelsesfristen er to – 2 – uker fra forkynnelsen av dommen."

- (8) X kommune har anket til Høyesterett over bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen i lagmannsrettens avgjørelse av ansvarsspørsmålet, og under det også spørsmålet om ulykken ville vært hindret ved en annen utforming av anlegget. Kommunen har ikke angrepet erstatningsutmålingen. A har inngitt aksessorisk motanke over avgjørelsen om avkortning og over erstatningsutmålingen. I kjennelse 29. august 2007 fra Høyesteretts kjæremålsutvalg ble motanken i utmålingsspørsmålet nektet fremmet, mens ankene for øvrig ble henvist til Høyesterett.
- (9) For Høyesterett er det foretatt bevisopptak av A og av flere vitner, et par av dem betegnet som sakkyndige vitner. Videre er det lagt frem en del nytt skriftlig materiale, blant annet har kommunen lagt frem medisinsk faglitteratur for å belyse sannsynligheten for at et annet fallunderlag ville avverget nakkeskaden. A har ikke opprettholdt en anførsel om at produktansvarsloven § 2-1 er et ansvarsgrunnlag. For det saken nå omfatter, står den ellers i det vesentlige i samme stilling for Høyesterett som for lagmannsretten.
- (10) Den ankende part – *X kommune* – har i hovedsak anført:
- (11) Saken har stor prinsipiell interesse. Barn og ungdom er blitt stadig mer inaktive, og kommunen prøver å legge til rette for fysisk aktivitet, slik det er ønskelig at også andre – for eksempel borettslag – skal gjøre. Ressursmessig er det ikke mulig å overvåke aktivitetstilbudene til enhver tid, og slikt som utagerende bruk fra en 17-åring er det vanskelig å kontrollere.
- (12) Uansett hvilket ansvarsgrunnlag man drøfter, er det et minstekrav at det foreligger hindringssammenheng – det vil si at en annen handlemåte ville hindret ulykken. Dette kravet er ikke oppfylt for noe av det A anfører som mangler ved anlegget. En lengre voll kunne oppfordret til farlig bruk av anlegget. Fallsand i skråningen ned for anlegget ville ikke ha hindret skaden, allerede fordi det må legges til grunn at A ikke landet i denne skråningen, men til siden for anlegget. Men dessuten er As skade en nakkeskade, og mens fallsand kunne hatt betydning for å hindre hodeskader, viser medisinsk faglitteratur at risikoen for nakkeskader antakelig heller ville økt hvis det var lagt ut fallsand. De syntetiske tauene i anlegget var ikke glatte, og bruk av hamptau ville ikke forhindre ulykken. Det er A som har bevisbyrden for hindringssammenheng.
- (13) Det foreligger heller ikke erstatningsbetingende uaktsomhet som kommunen svarer for, noe A også har bevisbyrden for. Lagmannsretten tar feil når den mener at forskriften om sikkerhet ved lekeplassutstyr innebærer at det gjelder en skjerpet aktsomhetsnorm her. Forskriften kan ikke antas å gjelde for slengtauanlegget, som må regnes som sportsutstyr, den stiller opp en idealnorm og avgjør ikke hva som er erstatningsrettslig uaktsomt, og den ville uansett ikke gi erstatningsrettslig vern for en 17-åring, jf. at den beslektete forskriften om leketøy bare gjelder for barn under 14 år. Det er mer naturlig å trekke en parallell til slikt som servicevirksomhet og redningstjenester mv., der aktsomhetsnormen ifølge lovforarbeidene skal være mindre streng.
- (14) Det følger av bestemmelsen om arbeidsgiveransvaret i skadeserstatningsloven § 2-1 nr. 1 at det har betydning for kommunens erstatningsplikt hvilke forventninger A med rette kunne ha til slengtauanlegget, og hvordan hans eget forhold skal vurderes. Han møtte ingen ekstraordinære risikomomenter uten forvarsel. Det var ikke en risiko utover den dagliglivets risiko for barn og ungdom som for eksempel sykling eller bruk av trampoline innebærer. As egen handlemåte var det dominerende for at ulykken skjedde. Når han tok

løpefart, løp diagonalt, det rykket i tauet, og han forsøkte å snu seg, var det en bruk av anlegget som lå langt utenfor det anlegget la opp til.

- (15) Det er ikke grunnlag for objektivt ansvar for uforsvarlig ordning.
- (16) Hvis kommunen skulle bli kjent erstatningsansvarlig, må As forhold føre til at de tidligere instansenes avgjørelse om avkortning blir opprettholdt.
- (17) X kommune har nedlagt slik påstand:

”I hovedanken og motanken:

1. **X kommune frifinnes.**
2. **X kommune tilkjennes saksomkostninger for alle instanser med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra oppfyllelsesfristens utløp til betaling skjer.**

Subsidiært til motanken:

1. **Lagmannsrettens dom stadfestes så langt den er påanket i den aksessoriske motanke.**
2. **X kommune tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra oppfyllelsesfristens utløp til betaling skjer.”**

- (18) Ankemotparten – A – har i hovedsak anført:
- (19) Lagmannsrettens dom er riktig når det gjelder spørsmålet i hovedanken.
- (20) Skadeserstatningsloven § 2-1 om arbeidsgiveransvaret er den sentrale hjemmelen for kommunens erstatningsansvar. Det gjelder ikke noe mildere krav til kommunens aktsomhet i et tilfelle som her; det er ikke naturlig å trekke noen parallell til servicevirksomhet eller redningstjenester. Og på den annen side kommer forskriften om sikkerhet for lekeplassutstyr til anvendelse på slengtauanlegget, som ikke går inn under forskriftens unntak for sportsutstyr. Det foreligger påtakelige brudd på bestemmelsene om fallunderlag i forskriften § 11. Spesielt var det en gal risikovurdering av kommunen ikke å ha fallsikring på siden av anlegget. Anlegget inviterte til kreativ bruk, og skrå bruk var dermed påregnelig.
- (21) A måtte kunne forvente at slengtauanlegget oppfylte rimelige krav til sikkerhet, noe som omfattet at fallhøyden fra pendelens endepunkt mot skråningen ikke oversteg det som var forsvarlig, at et fallunderlag som var egnet til å sikre mot større skader, var utlagt i hele fallsonen og var vedlikeholdt, og at det ble brukt et tau som ga sikkert feste.
- (22) Ingen av disse kravene var oppfylt, til tross for at de hver for seg kunne hindret ulykken, og utbedringene kunne vært gjort enkelt og relativt rimelig. Kurvaturen kunne vært utformet slik at fallhøyden ble forsvarlig i hele fallsonen. Redusert fallhøyde ville blant annet innebære at A ikke ville hatt tid og rom til å få kroppen snudd opp ned, og dermed ikke ville truffet bakken med hode og nakke først. Et falldempende underlag i form av perlesand i anbefalt tykkelse ville redusert belastningen på As nakke vesentlig. De medisinske artiklene kommunen legger frem, er ikke relevante for situasjonen her. Et hamptau, med bedre grep, ville redusert risikoen for at A mistet taket, og dermed forhindrede hele fallet. – Slik situasjonen ligger an i saken, er det rimelig at kommunen har bevisbyrden for at slike tiltak ikke ville avverget skaden.

- (23) A gjorde en helt ordinær bruk av anlegget, og skaden inntraff som følge av først og fremst stor fallhøyde og manglende fallunderlag.
- (24) Kommunens erstatningsansvar kan også bygges på et ulovfestet objektivt ansvar for uforsvarlig ordning.
- (25) Det er ikke grunnlag for å avkorte ansvaret etter bestemmelsen i skadeserstatningsloven § 5-1 om skadelidtes medvirkning. Man kan ikke kreve av en 16/17 år gammel gutt at han skulle ha reagert på risikoen, ved å ha brukt lavere fart eller ikke slengt seg på skrå.
- (26) A har nedlagt slik påstand:

”1. X kommune dømmes til å betale A følgende erstatning:

- a) NOK 390 000 – trehundredeogtittusen – kroner i ménerstatning.
- b) NOK 150 000 – etthundredeogfemtusen – kroner i lidt inntektstap.
- c) NOK 1 000 000 – enmillion – kroner for tap i fremtidig erverv.
- d) NOK 24 000 – tjuefiretusen – kroner for påførte utgifter.

2. Saksomkostningsavgjørelsene for tingretten og lagmannsretten stadfestes. A og det offentlige tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett med tillegg av lovens morarenter fra forfall til betaling skjer.”

- (27) *Mitt syn på saken:*
- (28) Jeg er kommet til at X kommunes anke må føre frem, slik at kommunen frifinnes.
- (29) Som det har gått frem, er hovedspørsmålet for Høyesterett om X kommune er erstatningsansvarlig for den skaden A fikk ved ulykken i slengtauanlegget.
- (30) Det ansvarsgrunnlaget A særlig viser til, er arbeidsgiveransvaret etter skadeserstatningsloven § 2-1. Det følger av nr. 1 i bestemmelsen at kommunen vil være erstatningsansvarlig dersom skaden er voldt uaktsomt av noen som har utført arbeid for kommunen. Det heter videre at det skal tas hensyn til ”... om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt”.
- (31) A argumenterer for at aktsomhetsnormen her må være relativt streng, og anfører at slengtauanlegget må omfattes av forskrift 19. juli 1996 om sikkerhet ved lekeplassutstyr. I § 4 i forskriften er lekeplass definert som ”ethvert areal, opparbeidet eller naturlig, som er tilgjengelig og som er tilrettelagt for barns lek”. Av interesse for saken har A særlig pekt på § 11 første og andre ledd, der det er gitt visse normer om fallunderlag:

”Lekeplassutstyr skal være utformet, konstruert og plassert slik at risikoen for at brukere eller tredjepart skades på grunn av fall fra utstyret, er redusert til et minimum.

For at lekeplassutstyret skal kunne tas i bruk, må utstyrets fallunderlag være støtdempende. Dette gjelder ved fallhøyder på over 60 cm. Kravet til fallunderlagets støtdempende evne vil avhenge av fallhøyden for det enkelte utstyr.”

- (32) Kommunen har på sin side anført at slengtauanlegget naturlig må sees som ”sportsutstyr”, som i utgangspunktet er unntatt fra forskriften. Kommunen viser til at anlegget ligger i tilknytning til en idrettsplass og administreres av Idrettsseksjonen i kommunen, og mener

dessuten at det kan være naturlig å anvende den samme avgrensningen til ”barn under 14 år” som er gitt i forskrift 4. januar 1996 om sikkerhet ved leketøy. – Jeg har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til om anlegget skal anses å falle inn under lekeplassforskriften. De normene forskriften angir, er nokså vage, og de er heller ikke uten videre avgjørende for hva som skal anses som erstatningsbetingende uaktsomt. Forskriften gir derfor etter min mening ikke grunn til å anvende noen skjerpet aktsomhetsnorm. På den annen side kan jeg ikke se at kommunens henvisning til servicevirksomheter, redningstjenester mv. gir noen parallell som kan begrunne at normen skal være mildere enn den generelle aktsomhetsnormen.

- (33) Jeg mener etter dette at vi blir stående med en vanlig aktsomhetsvurdering. – Et selvfølgelig utgangspunkt er at anlegg for fysisk aktivitet for barn og ungdom skal være sikret mot alvorlige skader som kan oppstå ved bruk av anlegget. Men når man skal avgjøre nærmere hvilken risiko som kan godtas, må det skje en avveining. Ønsket om en høyest mulig sikkerhet mot ulykker kan i noen grad stå mot ønsket om å oppnå den gevinsten som fysisk aktivitet gir for barn og ungdom, både for deres helse og for den opplevelsen de kan få. Tilbud om fysiske aktiviteter kan oppfattes som uinteressante hvis de er utformet slik at de uansett bruksmåte ikke kan innebære noen som helst risiko. En viss risiko godtas da også i andre dagligdagse aktiviteter for barn eller ungdom, som sykling, trampolinehopping eller klatring i trær. Det kan ikke være riktig å krevne at tilbud som organiseres i nabolagene – enten det er av borettslag, idrettslag eller kommuner – skal være uten enhver risiko selv ved svært spesiell bruk.
- (34) Vurderingen i vår sak må ta utgangspunkt dels i hvordan slengtauanlegget var utformet, dels i hvordan A brukte anlegget.
- (35) Anlegget består av flere stativer med slengtau og er beskrevet slik i politiets åstedrapport etter ulykken:

”2.1 Åstedet er en lekeplass i den sørøstre delen av Y idrettsplass, i skråningen mellom idrettsplassen og Z.

2.2 Lekeplassen består av bl.a. flere stativer med slengtau. Stativene består av to stolper og en tverrligger hvor det er festet flere tau. Under stativene er det fylt jord og sand slik at bakken danner en u-form.

2.3 Det undersøkte stativet er det nordligste, nærmest hovedinngangen til Y idrettsplass. Stativet består av to runde trestolper med en diameter på ca 25 cm. Fra bakken til toppen av tverrliggeren er det ca 7 m. Mellom stolpene er det 8,7 m. Fra tverrliggeren henger det tre ca 6 m lange tau henholdsvis 2,25 m, 4,2 m og 6,3 m fra den nordre stolpen. Noe over midten av tauene er det festet klatresperrer i form av runde skiver.

2.4 I skråningen bak stativet, mot Z, ligger det to stokker parallelt med tverrliggeren, henholdsvis 3,2 m og 5 m fra stolpene. Stokken ligger henholdsvis 1,3 m og 2,3 m høyere enn bakkenivået under stativet.

2.5 Foran stativet, mot idrettsplassen, stiger jord og sandfyllingen til en kant 3,6 m fra stativet og 85 cm høyere enn bakkenivået under stativet. Mot idrettsplassen går kanten over i en bratt skråning ned til en grusvei. Fra toppen av kanten er det ca 4,7 m frem til grusveien, med en høydeforskjell på ca 4,5 m. Grusveien er noe stigende i retning fra sør mot nord.”

- (36) Videre heter det om undersøkelsen av åstedet:

”3.2 Pendelutslaget på tauene tilsa at en person som hang, eller satt, i den nedre delen av tauene ville pendle frem til toppen av kanten på den bratte skråningen ned mot grusveien.

3.3 Bakken under slengtauene besto i det alt vesentlige av jord og sand. Den bratte skråningen ned mot grusveien besto også av jord og sand, men i skråningen var jord- og sanddekket delvis slitt eller rent bort, slik at det stakk frem steiner flere steder.”

(37) Både politiets beskrivelse og fotografier som er fremlagt, viser etter mitt syn klart at måten anlegget er ment brukt på, er at brukerne skal slenge seg i tauene frem og tilbake i en retning som er loddrett på tverrliggeren og stokkene på bakken bak stativet. Og det er også med sikte på slik bruk at fallunderlaget er sikret. Å slenge seg ut på skrå virker unaturlig slik anlegget er utformet, blant annet fordi det åpenbart vil innebære en fare for å støte på de kraftige, runde sidestolpene, og eventuelt på andre som bruker anlegget. I hvert fall noe større barn og ungdom må skjønne det, og vil også se at det ikke er lagt fallunderlag med sikte på slik bruk. Og mindre barn vil uansett ikke ha kraft og fart nok til å slenge seg utenfor anlegget. – Ben, som er ansatt i idrettsetaten i kommunen og selv en aktiv bruker av anlegget, også sammen med sine barn, har forklart i bevisopptak at hun aldri har hørt, sett eller fått rapport om andre tilfeller av slik diagonal bruk av anlegget som i vår sak. Hun har heller ikke sett andre tilfeller av bruk av anlegget som ville ført til fall utenfor fallgropen til side for anlegget.

(38) Samtidig er det på det rene at det A gjorde, var å slenge seg ut på skrå, og med stor fart. Han gjorde det flere ganger og økte farten etter hvert. Skråningen utenfor måtte han være klar over, både fordi han hadde varmet opp på idrettsplassen nedenfor, og fordi han hadde gjort flere sleng før ulykken skjedde. As bruk av slengtau-anlegget er beskrevet slik i lagmannsrettens dom:

”... A holdt i kjeppen som var festet i nedre ende av tauet. Han prøvde ut tauet noen ganger, hver gang på samme måte. Han tok løpefart fra noe nedenfor den nederste avsatsen og slengte seg ut på skrå i forhold til tverrliggeren (diagonalt), roterte ved vollen og returnerte. Det legges til grunn at han for hvert hopp økte farten og at han umiddelbart før uhellet inntraff hadde god fart slik at han ved hver pendelbevegelse nådde frem til toppen av kanten på den bratte skråningen ned mot grusveien. A har forklart at han under det siste hoppet kjente et rykk i tauet og at han mistet taket idet han prøvde å vri kroppen for å returnere til utgangspunktet. ... A falt med hode/nakke først. Han rullet deretter nedover og ble liggende i grusveien med hodet mot hovedinngangspartiet.”

(39) Et vitne, C, som trente på idrettsplassen og så deler av hendelsesforløpet, reagerte på As voldsomme bruk av slengtauene og tenkte at det ikke kunne gå bra. I bevisopptak har C blant annet forklart:

”Det startet som en alminnelig bruk av slengtauene og en høylytt lek av personer som ikke var barn. ... Da vitnet var i 9. runde ble det mer og mer høylytt lek og bruken av tauet ”tok av”. Bruken av tauet ble voldsom, frem og tilbake, og det ble brukt også sidelengs. Slengtauet ble da brukt sidelengs i en voldsom bue utover. Vitnet forklarer at det er uvanlig at man bruker slengtauet sidelengs og tenkte at dette aldri ville gå bra hvis man fortsatte bruken slik. ... Vitnet opplevde bruken som direkte uforsvarlig av ham som falt ned. ... Ved normal bruk, det vil si å slenge seg rett fremover, ville man kunne slå seg, men det som var aldeles horribelt var at vedkommende slengte seg ut sidelengs og den voldsomme bruken. Faren er at man da også kan lande utenfor den gropen som er laget og på muren nedenfor.”

- (40) Lagmannsretten uttaler at et uklart punkt var hvor A landet – utenfor siden av anlegget, eller i skråningen nedenfor vollen, det vil si det området som kommunen betegner som den naturlige fallsonen. Etter bevisførselen for Høyesterett ser jeg det som klart at han landet utenfor siden av anlegget. Dette går frem av Cs forklaring, der han sier at A ville falt utenom et nett som i ettertid er montert nedenfor slengtauene, og viser til at han lå nedenfor en steinmur, noe som ikke er forenlig med fall i den naturlige fallsonen. Denne muren er også nevnt i As egen politiforklaring og i politiforklaring og bevisopptak av en klassekamerat som så hendelsen.
- (41) A anfører tre konkrete anklagepunkter mot anlegget. Det ene er at det burde vært bygd en lengre voll for å få mindre fallhøyde. Jeg er ikke enig i at det er uaktsomt at dette ikke ble gjort. Det er riktig at fallhøyden ved diagonal bruk av slengtauanlegget ville vært mindre hvis vollen var blitt forlenget. Men den store fallhøyden ved diagonal bruk er iøynefallende. Som det har gått frem, mener jeg at det også var en klart synbar forutsetning at slengtauene skulle brukes loddrett på tverrliggeren, ikke på skrå. A var nesten 17 år da ulykken fant sted. Særlig i forhold til barn på hans alder mener jeg at det ikke var uforsvarlig å utforme vollen slik den var.
- (42) Det er etter min mening heller ikke ansvarsbetingende at det ikke var lagt fallsand til siden for slengtauanlegget. Hvis dette var blitt gjort, ville det kunne ha invitert til gal, diagonal bruk, som blant annet ville innebære risiko for sammenstøt – med sidestolpene eller med andre brukere.
- (43) Derimot vil kommunen kunne kritiseres for at det på tidspunktet for ulykken var manglende fallunderlag i det egentlige fallområdet. Det går frem av punkt 3.3 i politirapporten som jeg har sitert fra, at den fallsanden som var lagt ut, delvis var slitt eller rent bort, og det stakk opp steiner flere steder. Produkt- og elektrisitetstilsynet påpekte mangelen, og kommunen har etter ulykken rettet dette opp ved å legge ut ny sand og etablere en ordning med jevnlig tilsyn. Men når det – slik jeg er kommet til – må legges til grunn at A traff bakken utenfor dette området, ville ikke et bedre dekke der kunne avverget hans skade.
- (44) Endelig anfører A – så vidt jeg skjønner nytt for Høyesterett – at syntetiske tau er for glatte, og at det derfor var uaktsomt å bruke nylontau og ikke hamptau i anlegget. Heller ikke dette er jeg enig i. Kommunen hadde gjort et overveid valg av syntetiske tau som ikke skulle være glatte. Bruk av hamptau, som nok ville være enda mindre glatte, har den ulempen at tauene kan råtne og man derfor er avhengig av jevnlig ettersyn og utskiftning. Det er heller ikke noe som tyder på at As ulykke skyldtes at tauet var glatt.
- (45) Jeg peker også på at det ikke er rapportert om andre ulykker eller uhell ved bruk av slengtauanlegget, og er kommet til at As tre anklagepunkter mot kommunen ikke kan føre frem – verken hver for seg eller om man vurderer dem samlet. Ulykken må etter mitt syn skyldes en kombinasjon av uheldige omstendigheter knyttet til As helt uvanlige bruk av anlegget.
- (46) A har også påberopt som ansvarsgrunnlag objektivt ansvar for uforsvarlig ordning. Det følger av min drøftelse av arbeidsgiveransvaret at jeg mener at ulykken ikke skyldes noen uforsvarlig ordning, slik at heller ikke dette kan føre frem.
- (47) Anken har ført frem, og kommunen har krevd seg tilkjent saksomkostninger for alle

instanser. Men saken har reist prinsipielle problemstillinger, og den har voldt tvil i rettsapparatet. Jeg mener at saksomkostninger ikke bør tilkjennes for noen instans, se tvistemålsloven § 180 andre ledd og § 172 andre ledd.

(48) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. X kommune frifinnes.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke for noen instans.

(49) Dommer **Matningsdal:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(50) Dommer **Tønder:** Likeså.

(51) Dommer **Skoghøy:** Likeså.

(52) Dommer **Gussgard:** Likeså.

(53) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. X kommune frifinnes.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekreftes: